

Sygn. akt XVII AmE 252/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 listopada 2020 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SO Witold Rękosiewicz	SSO Witold Rękosiewicz
Protokolant: st. sekretarz sądowy Joanna Preizner	

po rozpoznaniu w dniu 5 listopada 2020 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z odwołania (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ż.

przeciwko Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki

o wymierzenie kary pieniężnej

na skutek odwołania powoda od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki

z dnia 18 maja 2018 r. znak (...)

- zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że w miejsce kary pieniężnej w kwocie 56 992 zł nakłada na (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ż. karę pieniężną w wysokości 52 492 zł (pięćdziesiąt dwa tysiące czterysta dziewięćdziesiąt dwa),
- oddala odwołanie w pozostałym zakresie,
- zasądza od (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ż. na rzecz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kwotę 720 zł (siedemset dwadzieścia) tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Sędzia SO Witold Rękosiewicz.

Sygn. akt **XVII AmE 252/18**

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki (Prezes URE, pozwany) decyzją z dnia 18 maja 2018 r. znak (...), na podstawie art. 56 ust. 2 i art. 56 ust. 1 pkt 3a, w związku z art. 11 i art. 11d ust. 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (Dz. U. z 2018 r., poz. 755 z późn. zm. dalej: Pe), w związku z § 5 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 lipca 2007 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła (Dz. U. z 2007 r., nr 133, poz. 924, dalej: Rozporządzenie w sprawie ograniczeń), oraz na podstawie art. 104 i art. 105 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2017 r., poz. 1257) w związku z art. 30 ust. 1 Pe, orzekł, że:

1. (...) spółka z o.o. z siedzibą w Ż. (Odbiorca, powód, spółka) w dniach 10 - 12 sierpnia 2015 r, w odniesieniu do obiektu zlokalizowanego w Ż., ul. (...) naruszyła obowiązek stosowania się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wynikający z art. 11 i art. 11d ust. 3 ustawy - Prawo energetyczne, co podlega karze pieniężnej określonej w art. 56 ust. 1 pkt 3a tej ustawy,

2. Za działanie wymienione w punkcie 1 wymierzył (...) sp. z o.o. karę pieniężną w kwocie 56 992 zł.

(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ż. w złożonym odwołaniu zaskarżyła powyższą decyzję Prezesa URE w całości. Powód zarzucił zaskarżonej decyzji rażące naruszenie materialnego prawa energetycznego oraz przepisów materialnego i formalnego prawa administracyjnego poprzez:

a) niewłaściwe zastosowanie wskazanych w decyzji przepisów ustawy Prawo energetyczne tj. art. 11 i art. 11d ust. 3 ustawy, co podlega karze pieniężnej określonej w art. 56 ust. 1 pkt 3a tej ustawy oraz przez niezastosowanie przepisów umożliwiających organowi odstąpienie w stopniu mającym istotny wpływ na treść orzeczenia,

b) niewłaściwe zastosowanie podstawowych zasad prawa administracyjnego, w szczególności przepisów art. 6, art., 7, art. 8, art. 9, art. 11, art. 75, art. 77, art. 80 k.p.a.

Na podstawie powyższych zarzutów powód wniósł o:

1. zmianę zaskarżonej decyzji w całości poprzez uznanie, iż powód nie naruszył wskazanych przepisów ustawy Prawo energetyczne w stopniu uzasadniającym nałożenie kary pieniężnej,

2. uchylenie wymierzonej powodowi kary pieniężnej w całości,

3. umorzenie postępowania w sprawie jako bezprzedmiotowego,

4. zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa

procesowego, według norm przepisanych.

Powód wskazał, że przepisy obowiązującego prawa przewidują dwuetapowy sposób wprowadzania ograniczeń. Na podstawie art. 11c ust. 2 Pe do wprowadzenia ograniczeń upoważniony jest operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego na czas do 72 godzin. Ograniczenia wprowadzone w dniu 10 sierpnia 2015 r. przez (...) S.A. w oparciu o art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe nie mieszczą się w katalogu podstaw wymienionych w regulacji art. 56 ust. 1 pkt 3a Pe, a zatem niedostosowanie się do nich nie może być podstawą do nałożenia kar pieniężnych. Karze pieniężnej podlega dopiero naruszenie ograniczeń wprowadzonych od dnia 12 sierpnia 2015 r. w którym zaczęło obowiązywać rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 11 sierpnia 2015 r. w sprawie wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej. Zazaczył, że w umowie nr (...) z dnia 1 lipca 2009 r. o świadczenie usług dystrybucji zawartej z (...) S.A. moc bezpieczna została ustalona dla powoda na poziomie 500 kW. W lutym 2012 r. (...) przejął od V. jej spółkę zależną - (...) S.A. (...), co nie powinno mieć wpływu na warunki wcześniej zawartych umów. Pomimo tego, w nowej umowie o świadczenie usług dystrybucji nr (...) z dnia 27 kwietnia 2012 r. jaką Odbiorca zawarł z (...) S.A. Dystrybutor pominął ustaloną wcześniej moc bezpieczną. Moc bezpiecznej nie uwzględniono także w planie wprowadzania ograniczeń. Zatem przekroczenia poboru mocy i ustalonego poziomu ograniczeń przez (...) sp. z o.o. zostały zawyżone przez (...) S.A. o wartość 500 kW.

Powód wskazał, że w rozmowach z (...) ustalił, iż w umowie zawartej pomiędzy firmą (...) S.A. a (...) sp. z o.o. jako moc bezpieczną Dystrybutor omyłkowo określił na 0 kW. Wyjaśnienia te potwierdzają, że ustalenie mocy bezpiecznej na 0 kW nie stanowiło zgodnego zamiaru stron i jest oczywistą omyłką Dystrybutora sporządzającego umowę. Powód wskazał, że nigdy nie składał wniosków o zmianę mocy bezpiecznej i działał w zaufaniu do Dystrybutora, który gwarantował, iż wcześniejsze warunki umów zawartych z V. nie ulegną zmianie. Zdaniem powoda, z tego względu należy przyjąć, że moc bezpieczna dla Spółki wynosiła 500 kW, a wskazane w załącznikach do zawiadomienia o wszczęciu postępowania wartości przekroczenia poboru mocy pomijają poczynione przez strony ustalenia i

zobowiązania, więc nie powinny być brane pod uwagę w toczącym się postępowaniu. Dodatkowo Spółka (...) zwróciła się do (...) S.A o dokonanie stosownej korekty, która została dokonana i zaktualizowano moc bezpieczną na 500 KW (20 stopień zasilania). Powyższe wartości zostały również potwierdzone przez (...) S.A. w dniu 30 maja 2017 r. podczas spotkania, które odbyło się w siedzibie dystrybutora energii elektrycznej. Jednoznacznie wskazano na błąd i niedopatrzenie leżące po stronie Operatora Systemu Dystrybucji. Ustalona wcześniej w umowie z (...) S.A. wartość bezpieczna przy dopuszczalnym poborze mocy 500 KW, obowiązywała i obowiązuje niezmiennie przez cały okres zawartej umowy tj. od dnia 1 lipca 2009 r. do dnia dzisiejszego i uwzględnia przekształcenia podmiotowe dystrybutora energii. Powód powołał się na dowód w postaci aktualizacji planu wprowadzenia ograniczeń w poborze energii elektrycznej z dnia 15 lutego 2016 r., plan wprowadzenia ograniczeń w poborze energii elektrycznej obowiązujący w okresie od 1 września 2016 r. do 31 sierpnia 2017 r. oraz oświadczenie (...) z 30 października 2017 r. znajdujące się w aktach sprawy. Po uwzględnieniu poziomu mocy bezpiecznej w wysokości 500 kW powód stwierdził, że niewielkie przekroczenia poboru mocy wystąpiły na jednym przyłączy o mocy umownej 1,130 MW i tylko w ciągu dwóch pierwszych dni: tj. 10 sierpnia 2015 r. od godz. 11:00 do godz. 22:00, i w dniu 11 sierpnia 2015 r. od godz. 11:00 do godz. 17:00. Natomiast na drugim, nowym przyłączy o mocy umownej 870 kW, nieznaczne przekroczenia wystąpiły tylko w dniu 10 sierpnia 2015 r. od godziny 11:00 do godz. 22:00 i w dniu 11 sierpnia 2015 r. od godziny 11:00 do godz. 13:00. W pozostałym zakresie aż do dnia 31 sierpnia 2015 r.- zgodnie z brzmieniem Rozporządzenia z dnia 11 sierpnia 2015 r., pobrana moc nigdy nie przekroczyła dozwolonego dla danego stopnia zasilania poziomu, co potwierdza niezwłoczne dostosowanie się i przestrzeganie przez (...) sp. z o.o. wprowadzonych ograniczeń w poborze energii elektrycznej. W ocenie powoda, mając na uwadze wskazane wyżej okoliczności dotyczące nieprawidłowych informacji zawartych w załączniku do zawiadomienia o wszczęciu postępowania oraz błędy w ustaleniach dokonanych przez T., dotyczące ustalonego poziomu ograniczeń, uznać należało, że niewielkie przekroczenia poboru mocy należy uznać za nieistniejące. Ponadto powód stwierdził, że w sprawie wystąpiły przesłanki do odstąpienia od wymierzenia kary na podstawie art. 56 ust.6a Pe. Wskazał, że wykorzystywany w działalności wytwórczej proces produkcyjny wymaga planowania z wyprzedzeniem poszczególnych etapów dostaw surowców, produkcji i sprzedaży. Zaburzenie funkcjonowania tego procesu, choćby w niewielkim stopniu, np. wskutek nagłego i całkowitego wyłączenia zasilania instalacji, powoduje wielomilionowe straty w zakresie dostarczanych do przetworzenia surowców, ale również konieczność ich późniejszej utylizacji, co wiąże się ze znacznymi obciążeniami dla środowiska naturalnego. Każda próba zmniejszenia strat i obciążeń wymaga podjęcia wcześniejszych, rozłożonych w czasie kilkudniowych działań i nie może być dokonana natychmiast.

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Pozwany podtrzymał stanowisko wyrażone w zaskarżonej decyzji. Odnosząc się do zarzutów odwołania wskazał, że przepis karny zawarty w art. 56 ust. 1 pkt 3a Pe obejmuje swoją sankcją niedostosowanie się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii wprowadzonych na podstawie art. 11d ust. 3 Pe. Nie ma więc konieczności obejmowania sankcją ograniczeń, o których mowa w art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe i powoływania tego przepisu w art. 56 ust. 1 pkt 3a Pe. Odesłanie takie stanowiłoby faktycznie dwukrotne objęcie sankcją tych samych ograniczeń - przez wskazanie materialnoprawnej podstawy do ich wprowadzenia (art. 11d ust. 3 Pe) oraz poprzez wskazanie przepisu ustalającego okres, na który ograniczenia takie można ustanowić (art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe). Zachowanie powoda polegające na niestosowaniu się w dniach 10-11 sierpnia 2015 r. do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, o których mowa w art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe, zostało objęte sankcją poprzez odesłanie w przepisie karnym z art. 56 ust. 1 pkt 3a Pe do art. 11, 11c ust. 3 i 11d ust. 3 Pe. Pozwany stwierdził, że w istocie to przepis art. 11d ust. 3 Pe stanowi materialnoprawną podstawę do wprowadzenia ograniczeń, natomiast operator systemu przesyłowego (OSP) wprowadzając z dniem 10 sierpnia 2015 r. ograniczenia w dostarczaniu i poborze mocy odwołał się do art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe określając na tej podstawie okres i zakres terytorialny wprowadzanych ograniczeń. Wobec tego, że z dniem 12 sierpnia 2015 r. weszło w życie rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 11 sierpnia 2015 r. i przekroczenia w poborze, które wystąpiły w tym dniu nie były w odwołaniu kwestionowane, Prezes URE stwierdził, że spełnione zostały wymogi ustawowe pozwalające na wymierzenie powodowi kary pieniężnej. Pozwany podkreślił, że ze względu na to, że w umowie zawartej z dystrybutorem energii elektrycznej poziom mocy umownej ustalony został powyżej 300 kW oraz fakt, że Spółka nie

podlegała ochronie przez wprowadzonymi ograniczeniami na mocy § 6 ust. 1 Rozporządzenia w sprawie ograniczeń z 2007 r. Zaznaczył, że przy ustalaniu wymiaru nałożonej na powoda kary pieniężnej uwzględnił wymienione w art. 56 ust. 6 Pe wytyczne ustawowe. Dodał, iż dla zapewnienia równoprawnego traktowania odbiorców stosuje w odniesieniu do wszystkich podmiotów jednolitą metodykę ustalania wymiaru kary pieniężnej. Odnosząc się do zarzutu przyjęcia błędnej mocy pozwany wskazał, że zgodnie z obowiązującymi na dzień 10 sierpnia 2015 r. Planami wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, w momencie wprowadzenia ograniczeń w poborze energii elektrycznej (...) S.A. dostarczał powodowi energię elektryczną do dwóch punktów poboru:

1) Obiekt zlokalizowany w Ż., ul. (...) ((...)):

Zgodnie z wyjaśnieniami (...) S.A. w umowie o świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej zawartą w dniu 1 lipca 2009 r. nr (...) moc bezpieczna dla tego obiektu została ustalona na poziomie 500 kW. W wyniku pomyłki moc bezpieczna w Planie wprowadzenia ograniczeń w poborze energii elektrycznej została ustalona na poziomie 0 kW. Gdyby Prezes URE przyjął moc bezpieczną w wysokości 0,500 MW jako obowiązującą powoda (nie zmieniając pozostałych wartości stopni zasilania od 11-19) wartość przekroczenia dopuszczalnego poboru energii elektrycznej wyniosłaby 10,8280000 MW zamiast 12,3280000 MW. Moc bezpieczną przyjętą do Planu wprowadzenia ograniczeń w poborze energii elektrycznej wynoszącą 0,500 kW powód przekroczyłby w dniu 10 sierpnia 2015 r. Zatem ewentualna korekta Planu wprowadzenia ograniczeń dokonana przez Prezesa URE, miałaby wpływ tylko na wielkość przekroczeń (kwota kary za ten punkt niewiele by się różniła i wyniosłaby 32 484 zł zamiast 36 984 zł). Jednak nawet jeżeli przyjąć moc bezpieczną 500 kW przekroczenia u powoda byłyby znaczne, gdyż przy 20 stopniu powód miał pobór niemalże na poziomie mocy umownej (900 kW), a tym samym nie dostosował się do wprowadzonych ograniczeń nawet przy tej metodyce.

2) Obiekt zlokalizowany w Ż., ul. (...) ((...)):

Moc umowna (0,807 kW) i moc bezpieczna (0 kW) zawarta w Planie wprowadzenia ograniczeń w poborze energii elektrycznej, który otrzymał powód jest taka sama, jak w zawartej w dniu 27 kwietnia 2012 r. umowie nr (...) o świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej. Wartość przekroczeń i wymierzona kara pieniężna nie ulegnie tu zmianie. Zdaniem pozwanego, powód w sposób oczywiście błędny wywodzi, że moc bezpieczna ustalona wcześniej z (...) S.A. zawierała wyższą wartość. W rzeczywistości umowa ta dotyczy punktu poboru, o którym mowa w pkt 1. Zatem chybione jest zapatrywanie powoda o niewielkich przekroczeniach tylko na jednym przyłączy.

Pozwany nie zgodził się z twierdzeniem powoda, iż w sprawie możliwe było zastosowanie art. 6 ust. 6a Pe. Wskazał, że z okoliczności sprawy wynika, iż zachowanie powoda miało bezpośredni wpływ na bezpieczeństwo krajowego systemu elektroenergetycznego i stwarzało realne zagrożenie dla bezpieczeństwa pracy krajowej sieci elektroenergetycznej. Brak więc podstaw do przyjęcia znikomego stopnia szkodliwości czynu powoda i odstąpienia od wymierzenia kary. Nawet niska wartość przekroczenia miała istotny wpływ na bezpieczeństwo krajowego systemu elektroenergetycznego oraz bezpieczeństwo dostaw energii elektrycznej, bowiem nawet niewielkie przekroczenia nie nastąpiły w normalnym okresie funkcjonowania krajowego systemu elektroenergetycznego, ale w okresie, gdy ze względu na warunki zewnętrzne (niski stan wód i upały) bezpieczeństwo dostaw energii elektrycznej było skrajnie zagrożone. Prezes URE oświadczył, że uwzględnił okoliczność zastosowania się powoda do ograniczeń w części czasu ich trwania. Za podstawę wymiaru kary przyjął wyłącznie godziny, kiedy nastąpiło niedostosowanie się powoda do ograniczeń i tylko w takim stopniu, w jakim niedostosowanie miało miejsce. Zdaniem pozwanego nałożona na powoda kara pieniężna w kwocie 56 992 zł pozostaje we właściwej proporcji do przychodu uzyskanego przez powoda w poprzednim roku podatkowym, jest adekwatna do stopnia zawinienia i szkodliwości popełnionego czynu, a zatem powinna spełnić swoją represyjno-wychowawczą funkcję i skłonić powoda w przyszłości do przestrzegania obowiązujących przepisów prawa. Prezes URE zauważył też, że z uwagi na specyfikę postępowania sądowego prowadzonego w następstwie zaskarżenia decyzji Prezesa URE, w którym sąd dokonuje samodzielnej oceny okoliczności sprawy, postawione przez powoda zarzuty o charakterze proceduralnym, dotyczące naruszenia wymienionych przez niego przepisów k.p.a. pozostają bez wpływu na ocenę zasadności odwołania i zawartych w nim wniosków.

Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ż. prowadzi działalność gospodarczą w zakresie produkcji żywności w obiekcie położonym w Ż. przy ul. (...). Spółka pobiera pod tym adresem energię elektryczną z dwóch przyłączy oznaczonych symbolami (...). (k.66 akt adm.)

W umowie o świadczenie usług dystrybucji z dnia 1 lipca 2009 r. nr (...) moc bezpieczna została ustalona dla Odbiorcy na poziomie 500 kW przy 20 stopniu zasilania. (k. 21 akt adm.) W lutym 2012 r. Odbiorca zawarł nową umowę o świadczenie usług dystrybucji z T. (...), który przejął spółkę zależną poprzedniego dostawcy usług. Na skutek omyłki nowego dostawcy usług, co zostało przyznane przez (...) podczas spotkania w siedzibie dystrybutora w dniu 30 maja 2017 r., w nowej umowie z dnia 27 kwietnia 2012 r. pominięto ustalony uprzednio poziom mocy bezpiecznej dla przyłącza (...) w wysokości 500 kW. Przyjęta w tej umowie dla wskazanego przyłącza moc bezpieczna została ustalona na poziomie 0 kW. (k.38 akt adm.) Taka sama wartość mocy bezpiecznej została uwzględniona w Planach wprowadzania ograniczeń dla obu przyłączy, które doręczono Odbiorcy pismami z dnia 15 lipca 2014 r. (k. 43 v. i k. 44 akt adm.) Na skutek powyższego w okresie od 10 do 31 sierpnia 2015 r. w odniesieniu do obiektu zlokalizowanego w Ż., ul. (...) moc bezpieczna w 20 stopniu zasilania ustalona została dla obu przyłączy na poziomie 0 kW. Poziom mocy bezpiecznej dla przyłącza (...) został skorygowany w planie ograniczeń na kolejny rok. Przedstawione okoliczności zostały potwierdzone przez Prezesa URE w odpowiedzi na odwołanie.

Ze znajdujących się w aktach administracyjnych dokumentów wynika, że informacje o wielkości danych dotyczących powoda ustalone w Planie wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, które obowiązywały powoda w okresie od 10 do 31 sierpnia 2015 r., zostały przekazane powodowi przez (...) pismami z dnia 15 lipca 2014 r. znak: (...). Plan wprowadzania ograniczeń dla przyłącza (...) uwzględniał moc bezpieczną na poziomie 0 MW. W planie wskazano, że „powyższy plan wprowadzania ograniczeń oparty jest na zapisach w umowie dotyczących mocy umownej i mocy bezpiecznej, które wynoszą: moc umowna 1,1 MW, moc bezpieczna 0 MW”.(k.45 adm.) Plan wprowadzania ograniczeń dla przyłącza WO 11-205 uwzględniał moc bezpieczną na poziomie 0 MW. W planie wskazano, że „powyższy plan wprowadzania ograniczeń oparty jest na zapisach w umowie dotyczących mocy umownej i mocy bezpiecznej, które wynoszą moc umowna: 0,807 MW, moc bezpieczna 0 MW”. (k.44v akt adm.)

(...) S.A. w piśmie z dnia 30 października 2017 r. skierowanym do powoda wyjaśnił, że w trakcie tworzenia planu na okres od 1 września 2014 r. do 31 sierpnia 2015 r. została dla powoda błędnie przyjęta moc bezpieczna w wysokości 0 kW. Błąd ten został wykazany i skorygowany w przesłanej do URE korekcie Planu ograniczeń na okres od dnia 1 września 2014 r. do 31 sierpnia 2015 r. z dnia 10 maja 2016 r. oraz w piśmie(...) (...) z dnia 28 lipca 2017 r. będącym odpowiedzią wezwaniu URE. (k.74 akt adm.)

(...) S.A. z siedzibą w K. jako Operator Systemu Przesyłowego (dalej: PSE lub OSP), w związku z obniżeniem dostępnych rezerw zdolności wytwórczych poniżej niezbędnych wielkości określonych w Instrukcji Ruchu i Eksploatacji Sieci Przesyłowych (IRiESP), spowodowanych m. in. sytuacją pogodową i hydrologiczną (wyjątkowo wysokimi temperaturami i niskimi stanami wód w zbiornikach wodnych i rzekach) oraz wynikającego z niej ograniczenia w pracy części elektrowni, stwierdził wystąpienie zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej w rozumieniu art. 3 pkt 16d Pe. W związku z tym OSP, na podstawie art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe wprowadził od godz. 10:00 dnia 10 sierpnia 2015 r. ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, które obowiązywały do godziny 24:00 dnia 11 sierpnia 2015 r.

Również w dniu 10 sierpnia 2015 r. OSP, działając w oparciu o art. 11c ust. 3 Pe, zgłosił właściwemu ministrowi oraz Prezesowi URE konieczność wprowadzenia ograniczeń na podstawie art. 11 ust. 7 Pe, tj. w drodze rozporządzenia Rady Ministrów, przewidującego na czas oznaczony, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części, ograniczenia w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej i ciepła.

Informację o stopniach zasilania, wprowadzonych jako obowiązujące w najbliższych 12 godzinach i przewidywanych na następne 12 godzin, były ogłaszane w radiowych komunikatach energetycznych w programie (...) o godzinie 7:55 i 19:55 oraz na stronach internetowych operatorów. (fakty powszechnie znane, również znane Sądowi z urzędu.)

Rada Ministrów w dniu 11 sierpnia 2015 r. wydała rozporządzenie w sprawie wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, które przewidywało te ograniczenia w okresie od 11 sierpnia 2015 r. od godz. 24:00 do 31 sierpnia 2015 r. do godz. 24:00 na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej dla odbiorców energii elektrycznej o mocy umownej powyżej 300 kW. (fakty znane Sądowi z urzędu.)

Na podstawie informacji przedstawionych przez (...) S.A. ((...)) Prezes URE ustalił, że powód nie dostosował się do wprowadzonych ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej w obiekcie zlokalizowanym przy ul. (...) w Ż.. (k.55-58 akt adm.)

Wartość przekroczenia przez powoda dopuszczalnego poboru mocy w dniach 10-12 sierpnia 2015 r. w przyłączy (...) w obiekcie zlokalizowanym przy ul. (...) w Ż. wyniosła w dniu 10 sierpnia 2015 r. - 9,0853000 (MW w godzinie), 11 sierpnia 2015 r. - 2,6860000 (MW w godzinie) i w dniu 12 sierpnia 2015 r. - 0,5567000 (MW w godzinie). Łącznie dla wyżej wymienionego przyłącza, dla poziomu mocy bezpiecznej przy 20 stopniu zasilania wynoszącym o kW, w objętym zaskarżoną decyzją okresie powód przekroczył pobór energii o **12,3280000 MW** w godzinie. (k.55-58 akt adm.) Jak wynika z wyliczenia przedstawionego przez Prezesa URE w odpowiedzi na odwołanie, po uwzględnieniu okoliczności, że poziom mocy bezpiecznej dla tego przyłącza powinien wynosić 500 kW, łączna wartość przekroczenia przez Odbiorcę wprowadzonych ograniczeń w poborze energii elektrycznej w tym okresie wynosiłaby 10,8280000 MW.

Wartość przekroczenia przez powoda dopuszczalnego poboru mocy (MW w godzinie) w przyłączy (...) w obiekcie zlokalizowanym przy ul. (...) w Ż. wyniosła w dniu 10 sierpnia 2015 r. - 6,2099000 (MW w godzinie) i w dniu 11 sierpnia 2015 r. - 0,4596000 (MW w godzinie). Łącznie w wyżej wymienionym okresie przekroczenie poboru energii przez powoda w przyłączy(...)wynosiło 6,6695000 (MW w godzinie). Całkowite przekroczenie przez Odbiorcę ograniczenia poboru energii elektrycznej w analizowanym okresie wynosiło 18,9975 (MW w godzinie), a przy uwzględnieniu korekty wynikającej z różnicy obowiązującej mocy bezpiecznej – 17,4975 (MW w godzinie).

Pismem z dnia 15 maja 2017 r. nr: (...) Prezes URE zawiadomił powoda o wszczęciu z urzędu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia kary pieniężnej wzywając go jednocześnie do zajęcia stanowiska w sprawie, tj. w szczególności do złożenia wyjaśnień dotyczących powodów niedostosowania się przez powoda do wprowadzonych ograniczeń, a także nadesłania kopii wszelkich dokumentów mogących stanowić dowód w sprawie. W szczególności powód został wezwany do ustosunkowania się do przekazanych mu informacji otrzymanych przez Prezesa URE od OSD wskazujących na stopień niedostosowania się powoda do wprowadzonych w dniach 10 - 31 sierpnia 2015 r. ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej. (k.1 akt adm.)

W piśmie z dnia 30 maja 2017 r., powód przedstawił Prezesowi URE swoje stanowisko w sprawie, powołując się na te same argumenty, które następnie przedstawił w odwołaniu od zaskarżonej decyzji. (k.7-11 akt adm.)

Pismem z dnia 18 kwietnia 2018 r. zawiadomiono powoda o zakończeniu postępowania administracyjnego i poinformowano o możliwości zapoznania się z zebrany materiał dowodowy w terminie 7 dni od dnia doręczenia tego pisma z jednoczesnym pouczeniem, że niezapoznanie się w powyższym terminie z aktami sprawy zostanie uznane za rezygnację z możliwości wypowiedzenia się w sprawie zgromadzonego materiału dowodowego. W wyznaczonym terminie powód zapoznał się ze zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym i nie zgłosił uwag.(k.162-166 akt adm.)

Z informacji przedstawionych w toku postępowania administracyjnego wynika, że w roku 2017 powód osiągnął łączny przychód w wysokości (...) zł (przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi, pozostałe przychody operacyjne oraz przychody finansowe). (k.159-160 akt adm.)

Opisany stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów zgromadzonych w toku postępowania administracyjnego, jak i w oparciu o twierdzenia stron, oraz fakty powszechnie znane.

Na podstawie dokonanych ustaleń Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W przypadku zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części mogą być wprowadzone na czas oznaczony ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej (art. 11 ust. 1 pkt 2 Pe), które polegają na ograniczeniu maksymalnego poboru mocy elektrycznej oraz dobowego poboru energii elektrycznej (art. 11 ust. 3 pkt 1 Pe). Organem uprawnionym do kontroli przestrzegania stosowania ograniczeń w odniesieniu do dostarczanej sieciami energii elektrycznej jest Prezes URE (art. 11 ust. 1 pkt 5 Pe).

W myśl art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe w przypadku powstania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego:

- może wprowadzić ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części do czasu wejścia w życie przepisów wydanych na podstawie art. 11 ust. 7 Pe, lecz nie dłużej niż na okres 72 godzin,

- niezwłocznie powiadamia ministra właściwego do spraw gospodarki oraz Prezesa URE o wystąpieniu zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, podjętych działaniach i środkach w celu usunięcia tego zagrożenia i zapobieżenia jego negatywnym skutkom oraz zgłasza konieczność wprowadzenia ograniczeń na podstawie art. 11 ust. 7 (art. 11c ust. 3 Pe).

W sytuacji wystąpienia zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej w następstwie zdarzeń, o których mowa w art. 11c ust. 1, operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego, zgodnie z art. 11d ust.1 Pe, podejmuje wymienione w tym przepisie działania.

W okresie występowania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej operatorzy systemu elektroenergetycznego mogą wprowadzać ograniczenia w świadczonych usługach przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej, w zakresie niezbędnym do usunięcia tego zagrożenia (art. 11d ust. 3 Pe). Stosownie do treści art. 11d ust. 2 Pe w okresie wykonywania tych działań użytkownicy systemu, w tym odbiorcy energii elektrycznej, są obowiązani stosować się do poleceń operatora systemu elektroenergetycznego, o ile wykonanie tych poleceń nie stwarza bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia osób.

Na podstawie art. 11 ust. 6 Pe Rada Ministrów wydała rozporządzenie z dnia 23 lipca 2007 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw lub ciepła (Rozporządzenie lub Rozporządzenie w sprawie ograniczeń). Rozporządzenie określa szczegółowe zasady i tryb wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, rodzaje odbiorców objętych ograniczeniami, zakresy planów wprowadzania ograniczeń oraz sposoby określania w nich wielkości tych ograniczeń a także sposoby podawania do publicznej wiadomości informacji o ograniczeniach. Zgodnie z § 8 ust. 1 Rozporządzenia operatorzy opracowują plany wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, w których określone są wielkości maksymalnego poboru energii elektrycznej dla poszczególnych odbiorców i stopni zasilania. Plany ograniczeń polegają corocznej aktualizacji w terminie do dnia 31 sierpnia (§ 8 ust. 2 Rozporządzenia). Zgodnie z § 8 ust. 3 Rozporządzenia plany wprowadzenia ograniczeń opracowane przez operatorów systemu dystrybucyjnego podlegają uzgodnieniu z operatorem systemu przesyłowego elektroenergetycznego (OSP) czyli (...) S.A., który opracowuje plan wprowadzania ograniczeń i przedstawia Prezesowi URE do uzgodnienia. Ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej są więc wprowadzane na podstawie Planu wprowadzania ograniczeń opracowanego przez (...) S.A., uzgodnionego z Prezesem URE i planów wprowadzania ograniczeń opracowanych przez operatorów systemów dystrybucyjnych. Plany te mają zastosowanie do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wprowadzanych przez PSE do czasu wejścia w życie rozporządzenia wydanego na podstawie art. 11 ust. 7 Pe, oraz wprowadzonych przez ww. rozporządzenie Rady Ministrów.

W niniejszej sprawie podstawą do wprowadzenia ograniczeń w poborze energii elektrycznej w dniach 10-11 sierpnia 2015 r. był, powołany w komunikacie art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe, który faktycznie nie jest sankcjonowany art. 56 ust. pkt 3a Pe, a dopiero od dnia 12 sierpnia 2015 r. przepisy wydanego przez Radę Ministrów w dniu 11 sierpnia 2015 r. Rozporządzenia. Jednak podstawą prawną dla działań OSP podjętych w oparciu o art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe stanowił przepis art. 11d ust. 3 Pe. Przepis art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe ma charakter uszczegóławiający dla zawartej w treści art. 11d ust. 3 Pe normy o charakterze ogólniejszym. Regulacja art. 11d ust. 3 Pe stanowi bowiem zasadniczą podstawę prawną dla działań operatora podjętych w oparciu o przepis art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe. To w przepisie art. 11d ust. 3 Pe ustawodawca wskazał, że w wypadku występowania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej operatorzy systemu elektroenergetycznego mogą wprowadzać ograniczenia w świadczonych usługach przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej, w zakresie niezbędnym do usunięcia tego zagrożenia. Jest to więc norma ogólna w stosunku do przepisu art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe, który jedynie precyzuje, w jakim ograniczonym zakresie operator może wprowadzić ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. W szczególności przepis ten wskazuje, że może to nastąpić jedynie w odniesieniu do dostarczania i poboru energii i tylko do czasu wejścia w życie przepisów wydanych na podstawie art. 11 ust. 7 Pe, lecz nie dłużej niż na okres 72 godzin.

Powyższe prowadzi do wniosku, że podstawą działania OSP, wprowadzającego ograniczenia w dniu 10 sierpnia 2015 r. był przepis art. 11d ust. 3 Pe, wprost sankcjonowany w art. 56 ust. 1 pkt 3a Pe. Oczywiście jest przy tym, że art. 11 Pe, który był podstawą wprowadzenia przez Radę Ministrów ograniczeń w poborze energii mocą Rozporządzenia z 11 sierpnia 2015 r. jest również sankcjonowany przez przepis art. 56 ust. 1 pkt 3a Pe.

Dokonana powyżej wykładnia językowa przepisu art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe i art. 11d ust. 3 Pe wprost wskazuje na możliwość sankcjonowania przez przepis art. 56 ust. 1 pkt 3a Pe zachowania odbiorców, którzy dopuścili się naruszenia ograniczeń w poborze energii wprowadzonych w oparciu o przepis art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe skoro, jak już wskazano, jest to uprawnienie dla operatora przewidziane w art. 11d ust. 3 Pe.

Jakkolwiek w demokratycznym państwie prawa zakłada się pierwszeństwo wykładni językowej (uchwała Sądu Najwyższego z 25 kwietnia 2003 r., III CZP 8/03; postanowienia Sądu Najwyższego z 20 lipca 2005 r., I KZP 25/05; z 31 sierpnia 2005 r., V KK 426/04.), to jednak powszechnie uznawane jest za konieczne posiłkowanie się także subsydiarnie wykładnią systemową oraz wykładnią funkcjonalną (uchwała Sądu Najwyższego z 11 stycznia 2006 r., I KZP 53/05; postanowienie Sądu Najwyższego z 2 grudnia 2004 r., III KK 112/04; uchwała Sądu Najwyższego z 25 kwietnia 2003 r., III CZP 8/03; uchwała Sądu Najwyższego z 19 maja 2015 r., III CZP 114/14; wyrok Sądu Najwyższego z 11 kwietnia 2008 r., II CSK 650/07). Odstępstwo jednak od jasnego i oczywistego sensu przepisu wynikającego wprost z treści przepisu mogą jedynie uzasadniać szczególnie istotne i doniosłe racje prawne, społeczne, ekonomiczne lub moralne (tak uchwała Sądu Najwyższego z 14 października 2004 r., III CZP 37/04, wyrok Sądu Najwyższego z 21 lipca 2004 r., V CK 21/04, uchwała Sądu Najwyższego z 20 lipca 2005 r. I KZP 18/05). Dopuszcza się również odstępstwa od wyniku zastosowania wykładni językowej, gdy wynik ten prowadzi do rażąco niesprawiedliwych lub irracjonalnych konsekwencji (uchwała Sądu Najwyższego z 19 maja 2015 r., III CZP 114/14, OSNC 2015 nr 12, poz. 134; wyrok Sądu Najwyższego z 11 kwietnia 2008 r., II CSK 650/07, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 października 2003 r., I PK 409/02, OSNP 2004 nr 19, poz. 334).

Zdaniem Sądu w świetle powyższego brak argumentów, które pozwalałyby na zmianę kierunku wykładni art. 56 ust. 1 pkt 3a Pe i art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe oraz art. 11d ust. 3 Pe, niż wynikające z wykładni językowej. Wykładnia systemowa i celowościowa jedynie wzmacniają argumentację, iż niedostosowanie się przez odbiorców do ograniczeń w poborze energii elektrycznej wprowadzonych przez operatora sieci przesyłowej w oparciu o przepis art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe w zw. z art. 11d ust. 3 Pe oraz wprowadzonych rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 11 sierpnia 2015 r. w oparciu o przepis art. 11 ust. 7 Pe podlega sankcji określonej w art. 56 ust. 1 pkt 3a Pe.

Odwołując się do wykładni celowościowej należy wskazać, że wyraźnym celem wszystkich analizowanych przepisów stanowiących podstawę do wprowadzenia ograniczeń w poborze energii elektrycznej jest eliminowanie zagrożeń dla systemu elektroenergetycznego m.in. przed niekontrolowanymi awariami systemu z powodu jego przeciążenia i tym samym zapewnienie bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej. Realizacja tego celu jest niezwykle istotna właśnie

w aspekcie zagwarantowania bezpieczeństwa energetycznego kraju, dlatego ustawodawca dla zabezpieczenia jego realizacji wprowadził sankcje w postaci kar administracyjnych dla podmiotów, które nie stosują się do wprowadzonych ograniczeń w poborze energii. Zatem także ze względu na cel uregulowań należy przyjąć, że zamiarem regulacji ustawowej, o której mowa w art. 56 ust. 1 pkt 3a Pe, było objęcie sankcją niestosowania się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, a tym samym wymuszenie na adresatach normy, a więc także odbiorcach energii, wprowadzenia ograniczeń dla których podstawę prawną stanowi nie tylko przepis art. 11 ale i przepis art. 11c ust. 2 pkt 2 w zw. z art. 11d ust. 3 Pe, skoro były one wprowadzane w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii.

Interpretując powołane regulacje za pomocą reguł wykładni systemowej należy wskazać, że umiejscowienie przepisów w danym akcie prawnym nie jest przypadkowe, lecz wynika z racjonalnego działania prawodawcy. Z takiej wykładni może wynikać wniosek, że przepis umieszczony w ustawie niżej ma mniejsze znaczenie ze względu na treść przepisu wyżej położonego. W przypadku art. 11c i 11d Pe doszło do wadliwej z punktu widzenia techniki legislacyjnej regulacji wprowadzania ograniczeń w świadczonych usługach przesyłania i dystrybucji, poprzez umiejscowienie przepisu o mniejszym znaczeniu, czyli przepis art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe (wprowadzającego ograniczenie dla bardziej ogólnej regulacji zawartej w art. 11d ust. 3), przed przepisem o charakterze nadrzędnym, jakim jest art. 11d ust. 3 Pe, stanowiącym generalną kompetencję dla operatora systemu przesyłowego do wprowadzenia ograniczeń w przesyłaniu i dystrybucji energii elektrycznej. Ze względu na założenie spójności systemu prawa i jego logiczności, nie można jednak uznać, że brak wyraźnego odwołania się w przepisie art. 56 ust. 1 pkt 3a Pe do art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe świadczy o woli ustawodawcy zwolnienia od sankcji niesubordynacji odbiorców, dla których podstawę dla wprowadzenia ograniczeń stanowił art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe. W ocenie Sądu to właśnie dążenie do wykładni w duchu spójności systemu prawa musi prowadzić do jedynego logicznego wniosku, że wystarczające jest jednak wskazanie przez ustawodawcę normy sankcjonowanego art. 11d ust. 3 Pe., skoro to on w istocie stanowi podstawę do wprowadzenia ograniczeń w oparciu o przepis art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe. Przyjęcie, że wprowadzenie znacznie dalej idących ograniczeń, dla których przyzwolenie stanowi przepis art. 11d ust. 3 Pe., byłoby sankcjonowane w art. 56 ust. 1 pkt 3a Pe, a wprowadzenie tych ograniczeń w znacznie mniejszym rozmiarze, bo odnoszącym się tylko do poboru energii elektrycznej i to tylko na okres maksymalnie 72 godzin, sankcjonowane już by nie było, należy więc uznać za nieracjonalne. To właśnie zasada spójności systemu prawnego i jego logiczności nie pozwala na taki kierunek wykładni analizowanych norm prawa.

Dla wykładni przepisu art. 56 ust. 1 pkt 3a Pe istotna jest także wykładnia logiczna art. 11 ust. 2 pkt 2 Pe, posługująca się metodą rozumowania „argumentum a maiori ad minus”- „jeśli wolno więcej to tym bardziej wolno mniej”. Jeśli zatem przepis art. 11d ust. 3 Pe, do którego wprost odnosi się art. 56 ust. 1 pkt 3a Pe, stwarza operatorom systemu przesyłowego uprawnienie do wprowadzenia ograniczenia w świadczonych usługach przesyłania lub dystrybucji, nie wprowadzając w nim żadnych ograniczeń m.in. czasowych, to przepis art. 11 ust. 2 pkt 2 Pe wprowadzający te ograniczenia czasowe (maksymalnie do 72 godzin) i rzeczowe (dostarczania i poboru energii), jest niewątpliwie przepisem szczególnym w stosunku do art. 11d ust. 3 Pe, gdyż nie rodzi on sam w sobie uprawnień po stronie operatora systemu przesyłowego do wprowadzenia takich ograniczeń, a jedynie ogranicza jego uprawnienia przyznane mu w przepisie art. 11d ust. 3 Pe. Zatem operator systemu przesyłowego wprowadzając ograniczenia, o jakich mowa w art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe, działa zawsze także w oparciu o przepis art. 11d ust. 3 Pe, gdyż to ten przepis stanowi źródło jego uprawnień do wprowadzenia ograniczeń w poborze energii elektrycznej nawet jeśli wprost przepis ten nie zostanie powołany w zarządzeniu o wprowadzeniu ograniczeń.

Niedostosowanie się odbiorcy do każdego ograniczenia, dla którego podstawę stanowił przepis art. 11d ust. 3 Pe, a więc także tych wprowadzonych z powołaniem się na regulację art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe, stanowi realne zagrożenie dla bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, gdyż tylko w takich sytuacjach ograniczenia mogą być wprowadzane. Dla zagwarantowania tego bezpieczeństwa istotne więc jest, aby istniały realne instrumenty prawne pozwalające na sankcjonowanie zachowań, które temu bezpieczeństwu zagrażają. Jeśli ustawodawca wprowadził możliwość, aby w sytuacji nagłego zagrożenia o bezpieczeństwo systemu energetycznego mógł zadbać operator systemu przesyłowego poprzez ograniczenie poboru energii, to właśnie z punktu widzenia tego bezpieczeństwa konieczne jest, aby istniała także możliwość sankcjonowania wprowadzonych ograniczeń. Jest to szczególnie istotne, aby w nagłej sytuacji, w

której organy państwa nie są jeszcze w stanie podjąć decyzji, istniała możliwość natychmiastowego podjęcia kroków, które uchronią system energetyczny przed katastrofalną i rozległą awarią - tzw. blackoutem.

Z tego względu tak ważne są regulacje ograniczające odbiorców, w szczególnie uzasadnionych okolicznościach, w poborze energii elektrycznej ze względu na zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej. Jednak dla swej skuteczności i dla zapewnienia bezpieczeństwa, muszą istnieć gwarancje przestrzegania tych ograniczeń. Tymi gwarantami są m.in. kary pieniężne, które są nakładane na podmioty nieprzestrzegające tych ograniczeń. Administracyjne kary pieniężne nie mają bowiem wyłącznie charakteru sankcji karnych, gdyż ich funkcja nie ogranicza się do represji za naruszenie nakazów bądź zakazów ustawowych, ale równie istotna jest ich funkcja prewencyjna i dyscyplinująca, motywująca adresatów norm sankcjonowanych do ich respektowania.

Jeśli bowiem przyjąć wykładnię, że sankcji z art. 56 ust. 1 pkt 3a Pe nie podlegają ograniczenia wprowadzone przez PSE na podstawie art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe., to istnienie tych ostatnich regulacji nie miałoby najmniejszego sensu, skoro odbiorcy nie musieliby się do nich dostosowywać, a więc mogliby w stanach zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej nie respektować ograniczeń wprowadzanych przez operatora systemu przesyłowego. Taka interpretacja byłaby całkowicie pozbawiona sensu, bo to właśnie podjęcie natychmiastowych działań, w tym jak najszybsze zmniejszenie poboru mocy w razie jego ograniczeń, jest najistotniejsze w sytuacji istnienia realnego zagrożenia.

Zatem brak powiązania uprawnienia PSE wynikającego z art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe z sankcją z art. 56 ust. 2 pkt 3a Pe czyniłby te uprawnienia operatora pozbawionymi sensu a regulacja zawarta w art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe nie miałaby racji bytu.

Dla wzmocnienia argumentacji o sankcjonowaniu przepisem art. 56 ust. 1 pkt 3a Pe wprowadzonych przez PSE na podstawie art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe ograniczeń warto także wskazać, że organem regulacyjnym, który na mocy ustawy uprawniony jest do kontroli przestrzegania przez odbiorców ograniczeń maksymalnego poboru mocy elektrycznej oraz dobowego poboru energii elektrycznej wprowadzonych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa energetycznego kraju jest Prezes URE (art. 11 ust. 4 i 5 Pe). Konsekwencją tego jest również uprawnienie Prezesa URE do nałożenia kary pieniężnej na podmioty nie respektujące wprowadzonych ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii (art. 56 ust. 1 pkt 3a Pe).

Zdaniem Sądu możliwą podstawą prawną odpowiedzialności odbiorców za niedostosowanie się do ograniczeń wprowadzonych przez operatora systemu przesyłowego na podstawie art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe może być również przepis art. 11c ust. 3 Pe, do którego także odwołuje się art. 56 ust. 1 pkt 3a Pe. Przepis ten stanowi, że operator systemu elektroenergetycznego powiadamia niezwłocznie ministra właściwego ds. gospodarki oraz Prezesa URE m.in. o podjętych działaniach i środkach w celu usunięcia zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej. Jeśli więc przepis art. 56 ust. 1 pkt 3a Pe sankcjonuje niestosowanie się do ograniczeń w poborze energii wprowadzonych w oparciu o tę właśnie regulację art. 11c ust. 3 Pe., to niewątpliwie można przyjąć, że ustawodawca w ten sposób sankcjonuje ograniczenia wprowadzone także na podstawie art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe przez operatora systemu przesyłowego. Wprawdzie przepis art. 11c ust. 3 Pe sam w sobie nie stanowi podstawy do wprowadzenia ograniczeń przez operatora systemu przesyłowego, ale wskazuje na ograniczenia już wprowadzone przez tego operatora („o podjętych działaniach i środkach w celu usunięcia zagrożenia”), a tym samym możliwe jest powiązanie sankcji z art. 56 ust. 1 pkt 3a Pe z ograniczeniami wprowadzonymi w oparciu o przepis art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe, do którego art. 11c ust. 3 Pe niewątpliwie się odnosi.

W świetle powołanych norm prawnych analiza ustalonego w sprawie stanu faktycznego wskazuje, że nałożenie na powoda kary pieniężnej znajduje uzasadnienie w treści przepisu art. 56 ust. 1 pkt 3a Pe. Brak więc podstaw do przyjęcia argumentacji powoda, iż przepis art. 56 ust. 1 pkt 3a Pe nie sankcjonuje naruszenia ograniczeń wprowadzonych w dniach 10 -11 sierpnia 2015 r. przez PSE na podstawie art. 11, art.11c ust. 2 pkt 2 Pe i art. 11d ust. 3 Pe. Podnoszone przez powoda w odwołaniu zarzuty w tym zakresie należało uznać za niezasadne.

Zdaniem Sądu brak także argumentów natury społecznej, ekonomicznej lub moralnej, które pozwalałyby odstąpić od dokonanej powyżej wykładni. Przedstawiona wykładnia nie prowadzi do rażąco niesprawiedliwych lub irracjonalnych konsekwencji. Akcentuje jednoznaczną wolę ustawodawcy do zapobiegania zagrożeniom, ale i eliminacji już powstałych zagrożeń dla bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej.

W sprawie bezsporne było, że do braku uwzględnienia przez (...) w Planie ograniczeń mocy bezpiecznej określonej w umowie na poziomie 500 kW doszło w przypadku przyłącza nr (...). Do przyłącza (...) energia elektryczna dostarczana była na podstawie umowy z dnia 27 kwietnia 2012 r. nr (...). W umowie tej moc bezpieczna ustalona została na 0 kW. (k.38 akt adm.) Natomiast do przyłącza WO-11-394 energia elektryczna dostarczana była na podstawie umowy z dnia 1 lipca 2009 r. nr (...) (k. 74 akt adm.) Zgodnie z tą umową moc bezpieczna ustalona została na 500 kW. (k.21 akt adm.) Jednakże w Planie ograniczeń na okres od 1 września 2014 r. do 31 sierpnia 2015 r. nie uwzględniono mocy bezpiecznej 500 kW określonej w umowie lecz mylnie przyjęto moc bezpieczną na poziomie 0 kW. Co istotne, powód nie kwestionował otrzymania Planu ograniczeń od (...) w sierpniu 2014 r. W istocie powód winien być podjąć kroki, aby wyjaśnić tę pomyłkę z (...), czego jednak nie uczynił. Od przedsiębiorcy prowadzącego działalność na dużą skalę, wymagać należy najwyższego poziomu staranności w wykonywaniu działalności gospodarczej. Między otrzymaniem przez powoda Planu ograniczeń na okres 1 września 2014 r. - 31 sierpnia 2015 r. a wprowadzeniem ograniczeń w poborze energii w dniu 10 sierpnia 2015r. minął niemal rok, mimo to w tym czasie powód nie kontaktował się z (...) w celu wyjaśnienia pomyłki. To w interesie powoda należało współdziałanie z (...) w taki sposób, aby ustalony dla niego plan ograniczeń uwzględniał zapotrzebowanie energetyczne powoda i związane z nim odpowiednie wartości poboru energii dla poszczególnych stopni zasilania. Jeśli istotnie powód nie miał możliwości ograniczenia poboru energii do wartości wskazanych w planie, powinien to zgłosić do (...). I o ile brak jest regulacji prawnej nakładającej na odbiorców obowiązek kontroli i weryfikacji i planu ograniczeń, to jednak podkreślenia wymaga, że powód powinien podejmować działania, aby doręczony mu plan ograniczeń odpowiadał zapotrzebowaniu na energię jego obiektu. W przypadku zaniedbania kwestii weryfikacji planu ograniczeń powód powinien ponosić konsekwencje przewidziane w art. 56 ust.3a Pe. Poza tym wskazać należy za pozwanym, że nawet przyjmując moc bezpieczną 500 kW u powoda nadal wystąpiły znaczne przekroczenia, gdyż przy 20 stopniu zasilania poziom poboru przez powoda energii elektrycznej był niemalże na poziomie mocy umownej (900 kW). Bezspornie więc Odbiorca nie dostosował się do wprowadzonych ograniczeń nawet przy tej metodyce.

Warto w tym miejscu wskazać, że głównym zadaniem PSE jest bilansowanie systemu elektroenergetycznego, w tym równoważenie bieżącego zapotrzebowania na energię elektryczną z dostawami tej energii w krajowym systemie elektroenergetycznym. Stąd w przypadku ograniczeń w dostawach energii (wynikających ze zmniejszonej produkcji energii) konieczne jest także wprowadzenie przez PSE ograniczeń w jej poborze (ograniczenie zużycia). PSE, w oparciu o indywidualne plany ograniczeń, takie jak ten, który został przedstawiony powodowi, otrzymuje od każdego z operatorów tworzone przez nich zbiorcze plany ograniczeń. Na ich podstawie PSE decyduje, jaki poziom ograniczenia mocy może zostać osiągnięty przy każdym z wprowadzanych stopni zasilania. Może więc w oparciu o te dane, w sposób adekwatny dostosować wprowadzane ograniczenia w poborze mocy (ustalić właściwy stopień zasilania adekwatny do stwierdzonych ograniczeń w produkcji energii) do poziomu produkcji energii (zazwyczaj ograniczonego w przypadku wprowadzanych ograniczeń). To ograniczenie poboru powinno być każdorazowo dostosowane do poziomu faktycznych mocy wytwórczych i aby dokonać zbilansowania systemu w takich sytuacjach, konieczne jest precyzyjne określenie do jakiego poziomu ograniczenia poboru mocy może doprowadzić każdy z wprowadzonych stopni zasilania. Jeśli wystarczające jest ograniczenie poboru mocy, jakie jest przewidywane na poziomie 15 stopnia zasilania, to nie ma potrzeby wprowadzać skrajnego ograniczenia na poziomie 20 stopnia zasilania. Powyższe jednoznacznie wskazuje, że niedostosowanie się przez przedsiębiorcę do ustalonego poziomu mocy dla każdego ze stopni zasilania określonych w Planie ograniczeń, prowadzić może do istotnych zagrożeń i zakłóceń w pracy krajowego systemu elektroenergetycznego. Dlatego tak ważne było zweryfikowanie przesłanych powodowi Planów ograniczeń, czego powód nie uczynił.

Powód zarzucił również Prezesowi URE, iż mimo istnienia przesłanek ustawowych nie odstąpił od wymierzenia kary na podstawie art.56 ust.6a Pe. Zgodnie z art. 56 ust. 6a Prezes URE może odstąpić od wymierzenia kary, jeżeli stopień

szkodliwości czynu jest znikomy, a podmiot zaprzestał naruszania prawa lub zrealizował obowiązek. Jak wynika z literalnej wykładni tego przepisu, odstąpienie od wymierzenia kary stanowi uprawnienie Prezesa URE, nie zaś obowiązek zatem nie można czynić pozwanemu zarzutu z tego, iż nie skorzystał z przysługującego mu uprawnienia określonego w art. 56 ust. 6a Pe. Jednoznaczne stanowisko w tym zakresie wyraził Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 27 listopada 2019 r. sygn.. akt I NSK 95/18.

Niezależnie od powyższego Sąd nie dopatrył się w sprawie spełnienia przesłanek do odstąpienia przez Prezesa URE od wymierzenia kary, ponieważ szkodliwość społeczna stwierdzonego naruszenia nie była znikoma. W przypadku przekroczenia poboru energii, o stopniu szkodliwości decyduje sam charakter czynu i jego znaczenie dla zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, a w konsekwencji dla bezpieczeństwa energetycznego kraju. Należy bowiem mieć na uwadze, że energia elektryczna we współczesnym świecie jest niezbędna dla funkcjonowania wszystkich obszarów aktywności zarówno państwa jak i każdego z członków społeczeństwa i nietrudno sobie wyobrazić, jak katastrofalne mogą być skutki niekontrolowanych blackoutów, spowodowanych przekroczeniami krytycznych wartości podstawowych parametrów technicznych pracy systemu elektroenergetycznego na znacznym obszarze kraju. Stąd tak konieczna jest eliminacja zagrożenia dla bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, do jakiego prowadzi skumulowanie przekroczeń mocy przez wielu odbiorców. Przekroczenie dopuszczalnego poziomu poboru energii przez jednego z odbiorców jest wprawdzie często jedynie niewielkim elementem całkowitego przekroczenia, które w ostateczności może doprowadzić do przeciążenia systemu elektroenergetycznego i jego niekontrolowanych wyłączeń, niemniej jednak w takich sytuacjach nie sposób określić, który z odbiorców dopełnił krytycznego przekroczenia. Dlatego z punktu widzenia celu, jakiemu mają służyć ograniczenia w poborze mocy, należy przyjąć, że każde, nawet niewielkie przekroczenie mocy nosi w sobie znaczny stopień szkodliwości. Tym samym w ocenie Sądu, w przypadku przekroczenia przez przedsiębiorcę poboru mocy nawet w nieznacznym zakresie, nie można uznać, że istnieją podstawy do odstąpienia od wymierzania kary w oparciu o przepis art. 56 ust 6a Pe, gdyż stopień szkodliwości nie jest znikomy.

Jak ocenił Sąd Najwyższy w powołanym wyżej orzeczeniu „o stopniu społecznej szkodliwości mają decydować wyłącznie okoliczności związane z czynem (por. wyrok Sądu Najwyższego z 11 kwietnia 2011 r., IV KK 382/10), przy czym podstawowe znaczenie dla określenia stopnia szkodliwości czynu mają rodzaj i charakter naruszonego dobra chronionego prawem, rozmiar wyrządzonej i grożącej szkody oraz zamiar i motywacja sprawcy (por. wyrok Sądu Najwyższego z 11 kwietnia 2011 r., IV KK 382/10). [...] Nie uwzględnia się więc okoliczności, które pojawiły się po popełnieniu czynu, ponieważ nie mieszczą się one w regulacji art. 115 § 2 k.k.” Odnosząc powyższe kryteria do oceny szkodliwości czynu powoda w niniejszej sprawie Sąd uznał, że zasadnicze znaczenie dla tej oceny ma rodzaj i charakter naruszonego dobra oraz waga naruszonych obowiązków, jak również rodzaj naruszonych reguł ostrożności, które w sprawie niniejszej jednoznacznie wskazują, że powód dopuścił się naruszenia dobra szczególnie chronionego przez prawo energetyczne i niezwykle ważkiego dla wszystkich dziedzin życia oraz gałęzi przemysłu, jakim jest bezpieczeństwo krajowego systemu elektroenergetycznego. Stabilna praca tego systemu, bez zakłóceń wynikających m.in. z niedostosowania się niektórych odbiorców do wprowadzonych ograniczeń w poborze mocy, ma niezwykle znaczenie dla bezpieczeństwa, oraz życia i zdrowia ludzi.

Odnośnie specyfiki działalności gospodarczej powoda oraz związanych z nią trudności w nagłym ograniczeniu zużycia energii elektrycznej, Sąd wskazuje, że powód mógł zminimalizować lub całkowicie wyeliminować ryzyko nałożenia na niego kary na podstawie art.56 ust.3a Pe, gdyby zadbał z odpowiednim wyprzedzeniem o ustalenie dla niego planu ograniczeń z wartościami odpowiadającymi jego niezbędnym potrzebom. Sąd zdaje sobie sprawę, że natychmiastowe ograniczenie poboru mocy w dniu 10 sierpnia 2015r. mogło być utrudnione, ze względu na specyfikę działalności powoda, lecz powód winien był przewidywać taką ewentualność i uzgodnić z (...) plan ograniczeń w taki sposób, aby wprowadzenie ograniczeń nie zakłóciło w zbyt drastyczny sposób działalności zakładu. Należy podkreślić, iż karalność na podstawie art. 56 ust.1 pkt.3a Pe ma charakter obiektywny, nie uznaniowy. Prezes URE nie może odstąpić od wymierzenia kary z tego tylko względu, iż przekroczenie dopuszczalnego poboru energii nastąpiło z racjonalnych powodów. Sąd nie kwestionuje, iż przekroczenie ograniczeń w dniach 10-12 sierpnia 2015r. było nieumyślne, a powód podjął wszelkie środki, aby w kolejnych dniach dostosować się do ograniczeń. Dostosowanie się przez powoda do

ograniczeń od dnia 13 sierpnia 2015 r. zostało uwzględnione przez Prezesa URE, gdyż kara została wymierzona proporcjonalnie do wielkości i okresu trwania naruszenia.

Odnosnie podniesionych przez powoda zarzutów naruszenia postępowania administracyjnego tj. art. 6, art., 7, art. 8, art. 9, art. 11, art. 75, art. 77, art. 80 k.p.a., Sąd wskazuje, że powód nie wyjaśnił w uzasadnieniu odwołania w jaki sposób organ naruszył powyższe przepisy. Bez względu na to, Sąd wyjaśnia, że Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów jest sądem cywilnym i prowadzi sprawę cywilną, wszczętą w wyniku wniesienia odwołania od decyzji Prezesa urzędu, w tym wypadku Urzędu Regulacji Energetyki, według reguł kontradiktoryjnego postępowania cywilnego, a nie sądem legalności decyzji administracyjnej, jak to czynią sądy administracyjne w postępowaniu sądowno-administracyjnym. W świetle powyższego nawet gdyby przyjąć, iż w postępowaniu administracyjnym doszło do uchybień proceduralnych to, o ile nie stanowią one podstawy do stwierdzenia nieważności decyzji, nie mogą one prowadzić do uchylecia decyzji i nie mogą być przedmiotem postępowania sądowego mającego na celu merytoryczne rozstrzygnięcie sporu. Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zobowiązany jest bowiem do wszechstronnego zbadania wszystkich istotnych okoliczności sprawy, przy uwzględnieniu zasad rozkładu ciężaru dowodu i obowiązku stron w postępowaniu dowodowym. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 maja 1991 roku sygn. akt III CRN 120/91 OSNC 1992 Nr 5, poz. 87; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 października 1998 roku sygn. akt I CKN 265/98 OSP 2000 Nr 5 poz. 68; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 sierpnia 1999 roku sygn. akt 351/99 OSNC 2000 Nr 3 poz. 47; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 stycznia 2001 roku sygn. akt I CKN 1036/98 LEX Nr 52708; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 września 2005 roku, sygn. akt III SZP 2/05 OSNP 2006/19-20/312).

W ocenie Sądu kara pieniężna w wysokości ustalonej w decyzji nie przekracza możliwości finansowych powoda, mieści się w granicach określonych w art. 56 ust. 3 Pe i będzie oddziaływać na powoda zapobiegając podobnemu zachowaniu w przyszłości. Kara w wysokości 56.922 zł stanowi jedynie niewielki ułamek przychodów powoda i nie wpłynie na pogorszenie kondycji finansowej Spółki.

W ocenie Sądu, ze względu na ustalenie, że poziom przekroczenia przez Odbiorcę ograniczenia w poborze energii elektrycznej powinien być w istocie niższy, co zostało potwierdzone w odpowiedzi na odwołanie, w sprawie uzasadnione było niewielkie skorygowanie nałożonej na powoda kary pieniężnej do wartości wyliczonej przez Prezesa URE. Pozwany mógł dokonać tej korekty w ramach samokontroli po wniesieniu przez powoda odwołania. Z tego względu Sąd za uzasadnione uznał obniżenie nałożonej zaskarżoną decyzją kary pieniężnej o 4 500 zł zgodnie z wyliczeniem dokonany przez pozwanego - art. 479⁵³ § 2 k.p.c.

W pozostałym zakresie Sąd Okręgowy, mając na uwadze przedstawione okoliczności i uznając, że podniesione w odwołaniu zarzuty nie zasługują na uwzględnienie, oddalił odwołanie jako bezzasadne - art. 479⁵³ § 1 k.p.c.

Wobec tego, iż mimo niewielkiej korekty zaskarżonej decyzji stroną wygrywającą w sporze jest Prezes URE, o kosztach zastępstwa procesowego orzeczono na zasadzie art. 98 w zw. z art. 100 k.p.c., stosownie do wyniku sporu. Wysokość należnych pozwanemu kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 720 zł, ustalono na podstawie § 14 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych w brzmieniu obowiązującym w dacie wniesienia odwołania.

Sędzia SO Witold Rękosiewicz.